

NURMIJÄRVI

Ohjeita ylioppilaskirjoituksia varten Syksy 2019

Rajamäen lukio
PIDÄ TALLESSA!

KÄYTÄNTEITÄ YLIOPPILASKIRJOITUKSIIN OSALLISTUVILLE

Kokoontuminen kirjoituspäivän aamuna klo 8.15 Rajakaassa, seuraa opasteita ja ilmoittaudu valvojille, että olet paikalla! Pidä huoli, että olet ajoissa paikalla!

ENNEN KOETTA

- HUOM! Kirjoitettavan aineen pakolliset kurssit tulee olla suoritettuna hyvissä ajoin ennen YO-kokeeseen osallistumista (K ei riitä). Ole tarvittaessa yhteydessä rehtoriin!
- Lue YTL:n nettisivuilta kokelaan ohje huolellisesti (www.ylioppilastutkinto.fi)
- Jätä reaalin (fysiikka, kemia ja maantiede) ja matematiikan taulukot ja laskimet Rajakaaren kansliaan tai opettajainhuoneeseen kyseisten aineiden kirjoituksia edeltävänä päivänä ennen kello 12. Merkitse niiden päälle nimesi selvästi esim. maalarinteippiin kirjoittamalla. Huom! Vastuu laskimesta on kokelaalla!
- Huolehdi itsestäsi – lukeminen ja lepo tasapainoisesti sekä muista pestä käsiäsi!

KOEPÄIVÄNÄ

- Tarkista vielä kerran, että kaikki tarvittavat välineet ovat mukana. Muistilista:
 - oma kone ja virtajohto (HUOM! Muista ladata tietokone ennen koetta)
 - langalliset kuulokkeet (ei mitään bluetooth-laitteita tai esim. älykelloja)
 - henkilöllisyystodistus ja kynä
 - tarvittaessa ethernet-piuha adapterille
 - tarvittaessa henk. koht. lääkkeitä ja korvatulpat
 - osaat "bootata" oman koneesi USB-tikulta
 - HUOM! tietokoneeseen pitää pystyä liittämään USB-tikku
- Valitse mukavat, **lämpimät** vaatteet. Varmista, ettei niissä lue mitään esim. englanninkielistä tekstiä
- Tee mukaasi hyvät ja terveelliset eväät. Huom! Mitään papereita tai paperisia nenäliinoja ei voi viedä saliin (lukio tarjoaa nenäliinat).
- **Jos olet sairaana ilmoita asiasta viipymättä rehtorille puhelimitse tai tekstiviestillä (040 3172437) ja sovi tarvittavista järjestelyistä**
- Takit, reput ja muut ylimääräiset tavarat jätetään pukuhuoneisiin. Kokelaat jättävät omat tavaransa tilaan omalla vastuullaan eli huomioi tämä tavaroitasi jättäessä. Mikäli haluat lukkojen taakse omia tavaroitasi, voit jättää ne lukion kansliaan omalla nimelläsi.
- Salissa on sinulle ennalta määrätty paikka, joka kerrotaan koepäivän aamuna

YLIOPPILASKOKEESSA

- Kuuntele tarkasti kaikki kokeen alussa annetut ohjeet ja noudata ennen kaikkea kokeessa annettavia ohjeistuksia. Lue erittäin tarkasti kokeessa olevat ohjeet ja tarkista vaadittavien vastausten lukumäärät ja mahdolliset rajoitukset esimerkiksi sanamäärissä!
- Huolehdi siitä, että valitset koejärjestelmässä sen kokeen, johon olet ilmoittautunut. Valitse myös oikea kieliversio kokeesta. Jos teet väärän kokeen, koesuorituksesi hylätään.
- Kysy, jos sinulla on epäselvyyksiä. Jos tarvitset luonnospaperia, kynää tai välineissäsi on jokin ongelma kokeen aikana, **viittaa**, jolloin valvova opettaja tulee luoksesi.
- Jos haluat wc:hen, viittaa ensin ja **odota omaa vuoroasi**. Saatuasi vuoron, kytke ensin näytönsäätäjä päälle ja peitä myös pöydälläsi olevat paperit ja **nouse** vasta sitten **seisomaan** ja odota kunnes valvova opettaja saattaa sinut.
- Kaikissa luonnospapereissa tulee olla kokelaan nimi ja allekirjoitus.
- Muista päättää koe koejärjestelmässä valmistuttuasi. Lopuksi kerää kaikki paperit ja palauta USB-muistitikku valvojalle pöytäkirjamerkintää varten.

VILPPI

Jos kokelas syyllistyy kokeessa vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, kaikki hänen koesuorituksensa kyseiseltä tutkintokerralta katsotaan hylätyksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin.

(L 502/2019 15 §.) **Matkapuhelimet ja muut tekniset laitteet** (esim. älykello), paitsi lautakunnan sallimat apuvälineet, **ovat kiellettyjä**. Niiden tuominen koetiloihin on lautakunnan määräysten vastaista samoin kuin kokeesta poistuminen ennen sallittua aikaa.

Digitaalinen ylioppilaskoe – tee näin!

Digitaalinen ylioppilaskoe saattaa jännittää, mutta tilanteessa ei ole mitään pelättävää. Kokeessa mitataan kyseisen oppiaineen hallintaa, mutta muutama tekninen juttu sinun on hallittava. Lue nämä ohjeet huolella ennen koetilannetta!

Kokeeseen valmistautuminen

- ✓ Tiedät, millä koneella suoritat kokeen (lainattu tai oma).
- ✓ Olet harjoitellut yo-koetilannetta Abitilla.

- ✓ Osaat kiinnittää verkkopiuhan koneeseesi.

- ✓ Osaat käynnistää tietokoneesi USB-muistilta.

- ✓ Sinulla on kuulokkeet, jotka olet liittänyt koneeseen ja testannut, että ne toimivat.

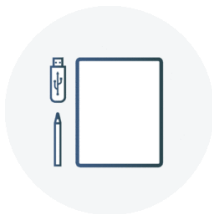

- ✓ Ota kokeeseen mukaan henkilöllisyystodistus (esim. passi, ajokortti), tietokone virtajohtoineen, kuulokkeet ja kynä. Jos sinulla ei ole henkilöllisyystodistusta, tarkista koululta, onko koululla muita ohjeita henkilöllisyyden tarkistamiseen koetilanteessa. Voit myös ottaa mukaan eväitä halutessasi.

- ✓ Tarkista, missä koetilassa ja mihin kellonaikaan koe alkaa.

Ennen kokeen alkua

- ✓ Jätä laukkusi, puhelimesi ja muut tavarasi koetilan ulkopuolelle (omalla vastuulla, kysy tarvittaessa valvojalta tai kansliasta mikäli tarvitset lukollista säilytystilaa). Mene koetilassa valvojen osoittamalle paikalle.
- ✓ Kiinnitä verkko- ja sähköjohdot sekä kuulokkeet koneeseen.
- ✓ Laita henkilötodistuksesi pöydälle valvojan nähtäville.

- ✓ Tarkista, että paikallesi on jaettu USB-muisti sekä luonnospaperia, jossa on lukion nimi ja numero. Viittaa valvoja paikalle, mikäli nämä puuttuvat. Kirjoita kaikkiin käyttämiisi luonnospapereihin omat tietosi.

- ✓ Käynnistä tietokoneesi USB-muistilta, kun valvojat antavat luvan.

- ✓ Tee äänitesti, joka käynnistyy automaattisesti. Jos et saa ääniä kuulumaan, viittaa valvoja paikalle.

- ✓ Syötä etu- ja sukunimesi sekä henkilötunnuksesi koejärjestelmään. Valitse oikea koe oikealla kielellä. Lue ja hyväksy koejärjestelmän käyttöehdot. Odota, että valvoja tulee vahvistamaan kirjautumisesi.
- ✓ Aloita koe vasta luvan saatua. Koe alkaa, kun valvoja käynnistää kokeen ja ilmoittaa koeajan alkavan.

Kokeen aikana

- Koetehtävät näkyvät selainikkunassa. Kysymyksiin liittyvät taustamateriaalit aukeavat kokeessa olevista linkeistä välilehdille. Voit liikkua aineisto- ja koevälilehdeltä toiselle. Äänenvoimakkuutta säädät kokeen aikana tarvittaessa yläreunassa olevasta kuulokepainikkeesta.

- Vastaa suoraan kysymysten yhteydessä oleviin vastauskenttiin. Koejärjestelmä tallentaa vastauskentässä olevat vastauksesi automaattisesti. Voit tehdä muistiinpanoja ja luonnostella vastauksiasi järjestelmän ohjelmilla ja sovelluksilla tai paperille kokeen aikana. Tallenna ohjelmilla ja sovelluksilla tekemäsi tiedostot säännöllisesti, jotta ne varmuuskopioidaan palvelimelle.

- Muista, ettet saa suurentaa vastauksia sisältävien ikkunoiden kirjasinkokoa, jos sinulla ei ole etukäteen myönnettyä erityisjärjestelypäätöstä. Jos näyttösi on ns. korkearesoluutioinen ja teksti on sen vuoksi liian pientä, voit käyttää sovellusvalikon Vaihda fontin kokoa -toimintoa.

- Viittaa valvoja välittömästi paikalle, jos
 - huomaat tekeväsi väärää koetta
 - et saa ääniä kuulumaan kuulokkeista
 - et häiriön takia kuullut kuullunymmärtämistehtävän äänitettä
 - järjestelmä ilmoittaa, että verkkoyhteys katkeaa, eikä verkkoyhteys palaa välittömästi
 - koneesi lakkaa toimimasta tai kohtaat muita ongelmia tai häiriöitä.
- Mikäli poistut paikaltasi kokeen aikana esimerkiksi vessaan, kytke näytönsäästäjä päälle klikkaamalla lukon kuvaa näytön yläreunassa. Muista viitata valvojalta lupa wc-käynnille ja odota tarvittaessa omaa vuoroasi.
- Vaikka koneesi jouduttaisiin ongelmatilanteessa käynnistämään uudelleen tai vaihtamaan, voit yleensä jatkaa suoritusta siitä mihin jäit.
- Kielikokeiden kuullunymmärtämistehtävien äänitteitä voi kuunnella vain kerran tai kaksi. Kun olet käyttänyt sallitut kuuntelukerrat, et voi enää kuunnella äänitettä. Jos et häiriön takia kuullut äänitettä, viittaa valvoja välittömästi paikalle. Selvitettyään ongelman valvoja voi vapauttaa viimeksi kuunnellun äänitteen sinulle uudelleen kuunneltavaksi.

Ohjeita koeympäristön käyttöön

Koeympäristön aputoiminnossa on ohjeita ja ohjevideoita. Aputoiminnon löydät näytön yläreunasta. Voit etukäteen tutustua näihin koeympäristöstä löytyviin ohjeisiin osoitteessa <https://cheat.abitti.fi/>

Ohjevideoiden aiheet:

[Ikkunoiden ja välilehtien järjestäminen](#): Näin järjestät kaksi ikkunaa tai välilehteä vierekkäin.

[Kuvankaappauksen liittäminen vastaukseen](#): Näin liität erillisillä ohjelmilla (esim. LibreOffice, Geogebra) tekemiäsi tiedostoja vastaukseesi kuvankaappauksen avulla.

[Tiedostojen tallentaminen](#): Näin tallennat tiedostoja. Esimerkkinä tiedoston talletus LibreOffice-ohjelmassa.

[Poistetun tekstin palauttaminen](#): Näin palautat poistamasi tekstin tai perut tekemäsi muokkauksen.

[Äänitestin tekeminen](#): Näin valitset oikean äänilaitteen ja säädät äänenvoimakkuuden. Samalla menettelyllä voit säätää äänen voimakkuutta myös kokeen aikana.

Lisäksi koeympäristön aputoiminnossa on mm. tietoa CSV-tiedostona annetun aineiston avaamisesta ohjeohjelmassa.

[Ohjeita sähköiseen kielikokeeseen](#) (pdf): Tämä ohje on linkkinä kokeen alkuohjeissa.

Kokeen päättäminen

- Lue vielä kerran kokeen ohje ja tarkista, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin ja noudattanut tehtävänantoja kokeessa.
- Tarkista, että vastauskentät ovat kokonaan tyhjiä niiden kysymysten osalta, joihin et halua vastata.
- Päästä koe napsauttamalla tehtäväsivun alareunassa olevaa Päästä koe-painiketta.
- Kun olet lopettanut kokeen, sammuta kone näytön oikeassa ylänurkassa olevasta virtakytkinkuvakkeesta.
- Palauta muistiinpanopaperit sekä USB-muisti valvojalle.
- Ota tietokoneesi ja kuulokkeesi mukaan ja poistu paikalta valvojen ohjeistuksen mukaisesti.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen

- Ylioppilaskokeet arvostellaan alustavasti koululla. Opettajien lähettämät alustavat arviot ilmoitetaan opiskelijoille Wilman välityksellä. Ylioppilastutkintolautakunnan sensori tekee lopullisen arvion. Lopulliset arvosanat opiskelija löytää omista tiedoistaan wilma-sovelluksesta tulosten julkaisun jälkeen (arviolta 23.11. mennessä).
- Mikäli arvioinnissa on omituisuuksia tai epäilet, että tulokset ovat virheellisiä, ota yhteys aineenopettajaasi tai rehtoriin asian selvittämiseksi. Opiskelija voi tehdä arvioinnista ylioppilaslautakunnalle oikaisuvaatimuksen (maksullinen). Oikaisuvaatimuksen voi tehdä kokelas itse tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja. Voit myös antaa esimerkiksi lukion rehtorille valtakirjan, jotta hän voi tehdä oikaisuvaatimuksen puolestasi. Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa arvosteluiden julkaisusta ja se on maksullinen. Oikaisuvaatimus tehdään ylioppilaslautakunnan sähköisessä asiointipalvelussa ja maksu palautetaan mikäli arvosana tai pistemäärä muuttuu oikaisuvaatimuksen johdosta.
- Ylioppilastodistuksen ja lukion päättötodistuksen saamiseksi vaaditaan, että lukion pakolliset ja syventävät kurssit on suoritettu asian mukaisesti (yht. 75 kurssia) ja vähintään neljä ylioppilaskirjoitusainetta (ns. pakolliset aineet) on suoritettu hyväksytysti.
- Sekä lautakunnalla että lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi mm. tiedostusvälineille sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu. Jos et halua nimeäsi julkaistavaksi, pyydä hyvissä ajoin kirjallisesti sekä lukiotas että lautakuntaa poistamaan nimesi listasta. Jos sinulta puuttuu kurssisuorituksia (eli tutkintosi on vielä kesken), et ole ylioppilas eikä nimeäsi mainita listassa.
- Lisätietoja www.ylioppilastutkinto.fi

Syksyn 2019 koeaikataulu

KOKEET klo 9.00 – 15.00 Rajakaassa - paikalla pitää olla viimeistään klo 8.15

ma	16.9.	lyhyt vieras kieli
ke	18.9.	äidinkieli, lukutaidon koe
pe	20.9.	pitkä vieras kieli
ti	24.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt
to	26.9.	reaali (PS, FI, HI, FY tai BI)
pe	27.9.	toinen kotimainen kieli (ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä)
ti	1.10.	äidinkieli, kirjoitustaidon koe
to	3.10.	reaali (GE, YH, UE, ET, TE tai KE)